

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET PERUŠKO protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 36998/09)

PRESUDA

STRASBOURG

15. siječnja 2013. godine

Ova će presuda postati konačna pod okolnostima utvrđenim u članku 44., stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Peruško protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću koje čine:

gđa Isabelle Berro-Lefèvre, *predsjednica*

gđa Nina Vajić,

g. Anatoly Kovler,

g. Khanlar Hajiyev,

gđa Mirjana Lazarova Trajkovska,

gđa Julia Laffranque,

g. Linos-Alexandre Sicilianos, *suci*,

i g. Søren Nielsen, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 11. prosinca 2012. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 36998/09) protiv Republike Hrvatske, što ga je 25. svibnja 2009. godine hrvatski državljani g. Franko Peruško ("podnositelj") podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija").

2. Podnositelja je zastupao g. M. Pavičević, odvjetnik iz Pule. Hrvatsku vladu ("Vlada") zastupala je njezina zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Dana 24. ožujka 2011. godine Vladi je komuniciran zahtjev podnositelja koji se odnosi na njegovo pravo na pristup sudu. Odlučeno je i da će se istovremeno odlučiti o dopuštenosti i osnovanosti zahtjeva (članak 29., stavak 1.).

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj je rođen 1951. godine i živi u Puli.

5. Podnositelj je radio kao čistač u Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Hrvatske (dalje: "Ministarstvo") do 3. kolovoza 2001. godine, kad mu je Ministarstvo otkazalo radni odnos jer je njegovo radno mjesto ukinuto.

6. Dana 21. kolovoza 2001. godine podnositelj je uputio prigovor ministru unutarnjih poslova protiv te odluke.

7. Podnositelj je 20. rujna 2001. godine podnio i građansku tužbu protiv Ministarstva pred Općinskim sudom u Puli, osporavajući svoj otkaz i zahtijevajući da ga se vrati na posao.

8. Budući da ministar nije o njegovom prigovoru od 21. kolovoza 2001. godine odlučio u zakonskom roku od trideset dana, podnositelj je istodobno 25. rujna 2001. godine podnio tužbu protiv Ministarstva Upravnom sudu Republike Hrvatske, kao da mu je žalba odbijena. Posebno je pobijao odluku od 3. kolovoza 2001. godine kojom je dobio otkaz.

9. Dana 5. prosinca 2001. godine Općinski sud u Puli oglasio se stvarno nenadležnim za rješavanje podnositeljeve građanske tužbe od 20. rujna 2001. godine smatrajući da je za podnositeljev zahtjev nadležan Upravni sud.

10. Dana 13. prosinca 2001. godine ministar unutarnjih poslova odbio je podnositeljev prigovor od 21. kolovoza 2001. godine podnesen protiv ministrove odluke kojim mu je otkazan radni odnos. Međutim, preinačio je prvostupanjsku odluku od 3. kolovoza 2001. godine produljivši podnositeljev otkazni rok i promijenivši datum prestanka radnog odnosa.

11. Stoga je 29. prosinca 2001. godine podnositelj povukao tužbu koju je podnio Upravnom sudu 25. rujna 2001. godine (vidi stavak 8. ove presude).

12. Dana 30. prosinca 2001. godine podnositelj je uložio žalbu Županijskom sudu u Puli protiv odluke Općinskog suda u Puli od 5. prosinca 2001. godine, kojom se taj sud oglasio stvarno nenadležnim.

13. Podnositelj je 31. prosinca 2001. godine podnio novu upravnu tužbu Upravnom sudu protiv Ministarstva, ovoga puta pobijajući odluku ministra od 13. prosinca 2001. godine.

14. Nakon što je podnositelj povukao tužbu Upravnom sudu od 25. rujna 2001. godine, Upravni sud obustavio je 28. veljače 2002. godine postupak pokrenut tom tužbom (vidi stavke 8. i 11. ove presude).

15. Dana 4. studenog 2002. godine Županijski sud u Puli odbio je podnositeljevu žalbu od 30. prosinca 2001. godine i potvrdio prvostupanjsku odluku Općinskog suda u Puli kojom se oglasio stvarno nenadležnim za postupanje po podnositeljevoj građanskoj tužbi od 20. rujna 2001. godine jer je za taj predmet stvarno nadležan Upravni sud (vidi stavke 9. i 12. ove presude). Predmet je 22. studenog 2002. godine proslijeđen Upravnom sudu.

16. Dana 2. prosinca 2002. godine podnositelj je povukao građansku tužbu od 20. rujna 2001. godine.

17. Dana 13. siječnja 2003. godine Općinski sud u Puli obavijestio je Upravni sud da je podnositelj povukao građansku tužbu.

18. Na toj osnovi Upravni sud je dana 16. siječnja 2003. godine obustavio postupak pokrenut tom tužbom. Odluka Upravnog suda glasi:

“Tužitelj je putem punomoćnika uložio tužbu protiv osporenog rješenja Ministarstva unutarnjih poslova.... od 13. prosinca 2001. godine, kojim rješenjem je izmijenjeno

rješenje istog Ministarstva od 3. kolovoza 2001. i to tako da tužitelju neraspoređenom namješteniku Ministarstva unutarnjih poslova, Policijske uprave Istarske, prestaje radni odnos istekom otkaznog roka, s tim da isti počinje teći s danom 6. kolovoza 2001.....

Odredbom članka 28. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, br. 53/1991, 9/1992 i 77/1992), propisano je da tužitelj može odustati od tužbe sve do otpreme odluke suda, u kom slučaju sud rješenjem obustavlja postupak.

Kako je tužitelj podneskom zaprimljenim kod ovoga Suda 13. siječnja 2003. godine, koji prileži spisu predmeta, odustao od tužbe u cijelosti. Stoga je Sud sukladno članku 28. Zakona o upravnim sporovima, riješio kao u izreci ovog rješenja.”

19. Budući da nije primio nikakav odgovor u vezi s tužbom koju je podnio Upravnom sudu 31. prosinca 2001. godine (vidi stavak 13. ove presude), podnositelj je 2. listopada 2004. godine požurio sud da donese odluku o njegovoj tužbi. Istaknuo je da je, radi izbjegavanja svake moguće zabune, potrebno razlikovati građansku tužbu koju je podnio Općinskom sudu u Puli, a koja je bila proslijeđena Upravnom sudu i koju je povukao, od upravne tužbe koju nije povukao. Međutim, podnositelj nije primio nikakav odgovor od Upravnog suda.

20. Stoga je podnositelj 12. kolovoza 2005. godine podnio ustavnu tužbu Ustavnom sudu na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, prigovorivši duljini postupka pred Upravnim sudom, pokrenutog njegovom tužbom od 31. prosinca 2001. godine.

21. Podnositelj je istaknuo da je građanska tužba koju je podnio Općinskom sudu u Puli proslijeđena Upravnom sudu i da je on tada povukao tu tužbu. Nakon toga, 16. siječnja 2003. godine, Upravni sud obustavio je taj postupak. Međutim, podnositelj nikada nije primio nikakvu obavijest ili sudsku odluku u vezi sa svojom tužbom Upravnom sudu od 31. prosinca 2001. godine, iako je taj postupak trajao gotovo četiri godine.

22. Ustavni sud Republike Hrvatske dana 17. listopada 2007. godine obavijestio je podnositelja da je postupak kojemu se prigovara, prema obavijesti koju je dao Upravni sud, obustavljen odlukom Upravnog suda od 16. siječnja 2003. godine, jer je podnositelj povukao svoju tužbu. Ustavni sud je stoga pitao podnositelja želi li ostati kod svoje ustavne tužbe.

23. Podnositelj je obavijestio dana 30. listopada 2007. godine Ustavni sud da želi ostati kod svoje ustavne tužbe i objasnio da se odluka Upravnog suda od 16. siječnja 2003. godine odnosi na postupak pokrenut njegovom građanskom tužbom od 20. rujna 2001. godine, dok on u stvari prigovara postupku pokrenutom njegovom upravnom tužbom od 31. prosinca 2001. godine. Podnositelj je također istaknuo kako nikada nije primio nikakvu obavijest ili odluku Upravnog suda u vezi s tom tužbom.

24. Dana 19. studenog 2008. godine Ustavni sud utvrdio je kako je podnositeljeva ustavna tužba nedopuštena. Utvrdio je da je postupak kojemu prigovara završio dana 16. siječnja 2003. godine kad je Upravni sud obustavio taj postupak, a da je podnositelj podnio ustavnu tužbu nakon toga

datuma, dana 12. kolovoza 2005. godine. Ponovio je svoju ustaljenu sudsku praksu prema kojoj se članak 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu ne može tumačiti na način da dozvoljava ustavne tužbe podnesene zbog duljine postupka koji je već završio.

25. Međutim, sudac Davor Krapac dao je izdvojeno mišljenje, u kojem je prvo objasnio da kada su redovni sudovi dana 22. studenog 2002. godine prosljedili predmet pokrenut podnositeljevom tužbom od 20. rujna 2001. godine Upravnom sudu, taj je sud uložio dokumente koji su pripadali tom predmetu u spis predmeta otvoren na osnovi podnositeljeve tužbe podnesene Upravnom sudu od 31. prosinca 2001. godine. Stoga je Upravni sud, kad je podnositelj povukao građansku tužbu od 20. rujna 2001. godine, obustavio i postupak pokrenut njegovom tužbom podnesenom Upravnom sudu od 31. prosinca 2001. godine. Sudac je također zabilježio da je podnositelj 2. listopada 2004. godine požurio Upravni sud da odluči o njegovoj tužbi kojom je pokrenuo upravni postupak, pokazavši da je želio nastavak njegovog postupka pred Upravnim sudom. Nadalje, budući da nije imao pravo na žalbu protiv pogrešne odluke Upravnog suda, nije ni mogao podnijeti zahtjev za ponavljanje postupka temeljem mjerodavnog prava.

26. Po mišljenju suca Krapca, ta je situacija predstavljala tešku povredu prava na pristup sudu. U svom je izdvojenom mišljenju zabilježio:

“... kada tijelo sudbene vlasti (imajući ovdje u vidu sve segmente unutar tog tijela, uključivo i sudsku administraciju) svojim postupanjem odnosno propuštanjem dovede do situacije da se o nekom zahtjevu ne samo nerazumno dugo ne donosi konačna odluka već da ta odluka, zbog ignoriranja samog zahtjeva, uopće ne bude donesena, onda to predstavlja istovremeno grubu povredu prava na pristup sudu, te ekstremni oblik povrede prava na suđenje u razumnog roku.”

27. Ustavni sud dostavio je svoju odluku podnositeljevom punomoćniku 28. studenog 2008. godine.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

28. Mjerodavna odredba Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" br. 56/1990, 135/1997, 113/2000, 28/2001) glasi kako slijedi:

Članak 29.

"Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela."

29. Mjerodavne odredbe Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (Narodne novine br. 99/1999 i 29/2002) glase kako slijedi:

Članak 63.

„1) Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije no što je iscrpljen pravni put, u slučaju kad o pravima i obvezama stranke ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela nije u razumnom roku odlučio sud...

(2) U odluci kojom usvaja ustavnu tužbu ..., iz stavka 1. ovoga članka, Ustavni sud će nadležnom sudu odrediti rok za donošenje akta kojim će taj sud meritorno odlučiti,...

(3) U odluci iz stavka 2. ovoga članka Ustavni sud će odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegova ustavnog prava ... Naknada se isplaćuje iz državnog proračuna u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu.“

30. Mjerodavne odredbe Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine br. 53/1991, 9/1992 i 77/1992), kako je bio na snazi u mjerodavno vrijeme propisivale su:

Članak 28.

"Tužitelj može odustati od tužbe sve do otpreme odluke suda, u kom slučaju sud rješenjem obustavlja postupak."

Članak 67. Zakona o upravnim sporovima propisao je poseban postupak za zaštitu ustavnih prava i sloboda od nezakonitih radnji službenih osoba, posebno da se taj postupak pokreće tužbom ako su ispunjeni slijedeći uvjeti: (a) nezakonita radnja se već dogodila, (b) tu je radnju počinio državni službenik/tijelo/agencija ili druga pravna osoba, (c) tužba je dovela do povrede jednog ili više tužiteljevih ustavnih prava i (d) hrvatski pravni sustav nije osigurao niti jedan drugi oblik ispravljanja te povrede.

PRAVO**I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6., STAVKA 1. KONVENCIJE**

31. Podnositelj prigovara da nije imao pristup sudu zajamčen člankom 6., stavkom 1. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

"Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ... svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično... ispita njegov slučaj..."

A. Dopuštenost*1. Pridržavanje šestomjesečnog roka*

32. Vlada tvrdi da je datum na obrascu za podnošenje zahtjeva 25. svibnja 2009. godine, ali da nije jasno kad je obrazac dostavljen sudu. Ističu da se na njemu nalazi štambilj Tajništva od 4. lipnja 2009. godine i da je

konačna domaća sudska odluka, odluka Ustavnog suda od 19. studenog 2008. godine dostavljena podnositelju 28. studenog 2008. godine. Stoga zaključuju da je podnositelj svoj zahtjev Sudu podnio izvan šestomjesečnog roka.

33. Podnositelj tvrdi da je zahtjev Sudu poslao poštom 26. svibnja 2009. godine, što je vidljivo iz evidencije o prijemu pošiljaka poštanske službe koju je također dostavio Sudu. Stoga je svoj zahtjev Sudu podnio u šestomjesečnom roku.

34. Sud ponavlja kako može rješavati neki zahtjev samo ako mu je podnesen u šestomjesečnom roku. Svrha pravila o šest mjeseci je promicati pravnu sigurnost i osigurati da se s predmetima u kojima se otvaraju pitanja iz Konvencije postupa u razumnom roku, kao i zaštititi vlasti i ostale osobe kojih se to tiče od svake neizvjesnosti tijekom produljenog vremenskog razdoblja. Naposljetku, on treba i osigurati mogućnost utvrđivanja činjeničnog stanja u predmetu prije nego ta mogućnost nestane, čime bi pošteno preispitivanje pitanja o kojemu je riječ postalo nemoguće (vidi odluku Komisije u predmetu *Kelly protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 10626/83 od 7. svibnja 1985., Odluke i izvješća (DR) 42, str. 205 i u predmetu *Baybora i drugi protiv Cipra* (odl.), br. 77116/01 od 22. listopada 2002.).

35. Glede datuma podnošenja zahtjeva Sudu, Sud je već presudio da se datumom podnošenja zahtjeva smatra datum poštanskog pečata kojim se evidentira dan kad je zahtjev poslan, a ne datum primitka označen štambiljem na zahtjevu (vidi, na primjer *Kipritçi protiv Turske*, br. 14294/04, stavak 18., 3. lipnja 2008.).

36. Sud bilježi da je datum na koji je ispunjen obrazac za podnošenje zahtjeva 25. svibnja 2009. godine, a da je datum na poštanskom pečatu kojim je evidentirano kad je zahtjev poslan 26. svibnja 2009. godine.

37. Budući da je konačna odluka domaćeg suda, točnije odluka Ustavnog suda od 19. studenog 2008. godine, dostavljena podnositeljevom punomoćniku 28. studenog 2008. godine, slijedi da je zahtjev podnesen Sudu u šestomjesečnom roku. Prigovor Vlade stoga treba odbiti.

2. Iscrpljenje domaćih pravnih sredstava

38. Vlada tvrdi da podnositelj nije iscrpio domaća pravna sredstva. Prvo ističe da je podnositelj podnio ustavnu tužbu u odnosu na duljinu postupka pred Upravnim sudom, a ne u odnosu na pristup sudu. Po njihovom mišljenju, podnositelj je trebao iz izričaja odluke Upravnog suda od 16. siječnja 2003. godine shvatiti da je postupak povodom njegove tužbe Upravnom sudu bio obustavljen, te je tada mogao prigovoriti povredi svog prava na pristup sudu. Umjesto toga, on je u svojoj ustavnoj tužbi prigovorio samo duljini postupka. Nadalje, podnositelj je mogao pokrenuti upravni spor temeljem članka 67. Zakona o upravnim sporovima

zahtijevajući zaštitu od nezakonite radnje Upravnog suda, kao i građansku tužbu za naknadu štete protiv države, što nije učinio.

39. Podnositelj tvrdi kako nije mogao znati da se odluka Upravnog suda od 16. siječnja 2003. godine tiče njegove tužbe od 31. prosinca 2001. godine podnesene Upravnom sudu. Razlog tome je činjenica da je povukao svoju građansku tužbu koju je bio podnio Općinskom sudu u Puli, koja je kasnije proslijeđena Upravnom sudu, a nije povukao svoju tužbu kojom je pokrenuo upravni spor. Nikada nije dobio nikakvu odluku ili obavijest od Upravnog suda da su te dvije tužbe spojene (ako su uistinu i bile spojene) ili da ih je Upravni sud odlučio zajedno ispitati. Stoga je prigovorio Ustavnom sudu da odluku Upravnog suda o njegovoj tužbi kojom je pokrenuo upravni spor nije primio u razumnom roku. Podnositelj također tvrdi da nije mogao podnijeti tužbu temeljem članka 67. Zakona o upravnim sporovima ili građansku tužbu za naknadu štete protiv države, budući da nije znao da se bila dogodila nezakonita radnja dok o tome nije obaviješten odlukom Ustavnog suda.

40. Sud smatra da pitanje iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava treba pridružiti osnovanosti, budući da je blisko povezano s biti podnositeljeva prigovora o njegovom pravu na pristup sudu.

3. Zaključak

41. Sud primjećuje da zahtjev nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. (a) Konvencije. Nadalje primjećuje i da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

42. Podnositelj tvrdi da je svoje tužbe zbog otkaza podnio i redovnim sudovima, i to Općinskom sudu u Puli i Upravnom sudu, jer je očekivao da će građanski sudovi moći riješiti njegov predmet puno brže od Upravnog suda. Međutim, kako bi izbjegao više postupaka u istoj stvari, svoju je građansku tužbu podnesenu Općinskom sudu u Puli 20. rujna 2001. godine povukao, kao i tužbu podnesenu Upravnom sudu 25. rujna 2001. godine. Nakon toga je dana 31. prosinca 2001. godine podnio tužbu Upravnom sudu, očekujući ispitivanje svog predmeta u postupku povodom te tužbe, ali Upravni sud pogrešno je obustavio taj postupak te je Ustavni sud, svojim prekomjerno formalnim pristupom, odbio ispraviti tu situaciju.

43. Vlada tvrdi da je podnositelj istodobno podnio tužbu Općinskom sudu u Puli i Upravnom sudu u odnosu na istu stvar. Stoga se ne može reći da nije imao pristup sudu. Međutim, podnositelj je povukao svoju prvu tužbu Upravnom sudu i nakon toga, 31. prosinca 2001. godine, Upravnom sudu podnio drugu tužbu koja je u biti bila jednaka kao i građanska tužba

koju je podnio Općinskom sudu u Puli. Taj nedostatak podnositeljeve revnosti znači da su pred sudovima istodobno bila u tijeku dva bitno istovjetna postupka, što nije dopustivo prema mjerodavnom domaćem pravu. Stoga je Upravni sud mogao samo utvrditi da je podnositeljeva tužba od 31. prosinca 2001. godine nedopuštena. Slijedi da je podnositelj povukao građansku tužbu koju je bio podnio Općinskom sudu u Puli i da Upravni sud, zbog zabrane vođenja usporednih postupaka o istoj stvari, nije mogao ispitati tužbu koju je on bio podnio 31. prosinca 2001. godine. Stoga se ne može reći da podnositelj nije imao pristup sudu.

2. Ocjena Suda

(a) Opća načela

44. Sud je mnogo puta presudio da članak 6., stavak 1. utjelovljuje "pravo na sud", kojem je samo jedan vid pravo na pristup, odnosno pravo na pokretanje postupka pred sudom. Međutim, to je vid koji ustvari omogućuje pojedincu da ima korist od daljnjih jamstava navedenih u članku 6., stavku 1. Pošten, javan i brz sudski postupak uistinu nema nikakvu vrijednost ako se takav postupak prvo ne pokrene. U građanskim stvarima, pak, teško se može zamisliti vladavina prava ako nije moguć pristup sudu (vidi, između mnogo drugih izvora prava, *Golder protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 21. veljače 1975., stavci 34. *in fine* i 35.-36., Serija A br. 18; *Z. i ostali protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 29392/95, stavci 91. i 93., ECHR 2001-V i *Kreuz protiv Poljske*, br. 28249/95, stavak 52., ECHR 2001-VI).

45. Međutim, pravo na pristup sudu nije apsolutno. Ono može podlijegati legitimnim ograničenjima kao što su zakonski rokovi zastare, nalozi za osiguranje troškova, kao i propisi koji se odnose na maloljetnike i osobe s psihičkim poremećajima (vidi predmete *Stubbings i ostali protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 22. listopada 1996., stavci 51. -52., *Izvešća o presudama i odlukama* 1996-IV; *Tolstoy Miloslavsky protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 13. srpnja 1995., stavci 62.- 67., Serija A br. 316-B i naprijed citirani predmet *Golder*, stavak 39.). Kad je pristup nekog pojedinca ograničen, bilo silom zakona ili činjenično, Sud će ispitati je li nametnuto ograničenje ugrozilo bit prava te, posebno, je li težilo ostvariti legitiman cilj, kao i je li postojao razuman odnos razmjernosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se željelo ostvariti (vidi *Ashingdane protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 28. svibnja 1985., stavak 57., Serija A br. 93; *Związek Nauczycielstwa Polskiego protiv Poljske*, br. 42049/98, stavak 29., ECHR 2004 IX i *Szwagrun-Baurycza protiv Poljske*, br. 41187/02, stavak 49., 24. listopada 2006.). Ako je ograničenje spojivo s ovim načelima, neće doći do povrede članka 6. (vidi naprijed citirani predmet *Z. i ostali protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, stavci 92.-93.).

46. U tom pogledu Sud ponavlja da je, prema članku 19. Konvencije, njegova dužnost osigurati poštovanje obveza koje su preuzele ugovorne

stranke Konvencije. Posebice, njegova uloga nije baviti se činjeničnim ili pravnim pogreškama koje je navodno počinio nacionalni sud, osim i samo u onoj mjeri u kojoj su moguće povrijedile prava i slobode zaštićene Konvencijom (vidi *Běleš i ostali protiv Republike Češke*, br. 47273/99, stavak 48., ECHR 2002-IX).

(b) Primjena tih načela na ovaj predmet

47. Sud bilježi da je podnositelj podnio dvije tužbe Upravnom sudu i jednu tužbu redovnim građanskim sudovima pobijajući odluku kojom je dobio otkaz. Međutim, nikada nije bila ispitana osnovanost njegove tužbe Upravnom sudu od 31. prosinca 2001. godine u odnosu na koju prigovara pred Sudom (vidi stavak 42. ove presude) i postupak je obustavljen samo iz postupovnih razloga.

48. Sud u tom pogledu ponavlja kako činjenica da je podnositelj mogao podnijeti tužbu domaćim sudovima nužno ne zadovoljava zahtjeve članka 6., stavka 1. Konvencije budući da i stupanj pristupa koji daje nacionalno zakonodavstvo mora biti dovoljan da osigura pojedinčevo "pravo na sud", s obzirom na načelo vladavine prava u demokratskom društvu (vidi *Yagtzilar i ostali protiv Grčke*, br. 41727/98, stavak 26., ECHR 2001-XII). Članak 6. stavak 1. Konvencije svakome osigurava pravo da pred sud ili sudište iznese svaki zahtjev vezan za svoja građanska prava i obveze. Na taj način on utjelovljuje "pravo na sud" koje, prema sudskoj praksi Suda uključuje ne samo pravo na pokretanje postupka nego i pravo na dobivanje "odluke" suda o sporu (vidi *Kutić protiv Hrvatske*, br. 48778/99, stavak 25., ECHR 2002-II i *Menshakova protiv Ukrajine*, br. 377/02, stavak 52., 8. travnja 2010.).

49. Sud primjećuje kako se ovaj predmet tiče složenih činjeničnih okolnosti koje se mogu sažeti kako slijedi. Nakon što je dobio otkaz na radnom mjestu u Ministarstvu unutarnjih poslova, podnositelj je podnio tri različite tužbe domaćim sudovima. Dvije od tih tužbi, dana 25. rujna 2001. godine (vidi stavak 8. ove presude) i 31. prosinca 2001. godine (vidi stavak 13. ove presude) bile su podnesene Upravnom sudu, a jedna, od 20. rujna 2001. godine (vidi stavak 7. ove presude) bila je podnesena redovnim građanskim sudovima, točnije Općinskom sudu u Puli. Sve su se tužbe odnosile na istu činjeničnu i pravnu pozadinu iako su se, ustvari, tužba od 25. rujna 2001. godine podnesena Upravnom sudu i ona od 20. rujna 2001. godine, podnesena Općinskom sudu u Puli, odnosile na prvostupanjsku odluku Ministarstva (vidi stavak 5. ove presude), a tužba od 31. prosinca 2001. godine podnesena Upravnom sudu odnosila se na drugostupanjsku odluku ministra unutarnjih poslova (vidi stavak 10. ove presude).

50. Tijekom trajanja tih postupaka podnositelj je povukao tužbu koju je podnio Upravnom sudu 25. rujna 2001. godine, a Upravni sud obustavio je postupak 28. veljače 2002. godine (vidi stavke 11. i 14. ove presude). Povukao je i tužbu koju je podnio Općinskom sudu u Puli 20. rujna 2001.

godine (vidi stavak 16. ove presude). Budući da je u međuvremenu njegova građanska tužba proslijeđena Upravnom sudu kao nadležnom sudu, taj je sud obustavio postupak 16. siječnja 2003. godine zbog toga što je podnositelj povukao tužbu (vidi stavak 18. ove presude).

51. Sud primjećuje da je odluka Upravnog suda od 16. siječnja 2003. godine dosta nejasna budući da se poziva na podnositeljevo povlačenje građanske tužbe podnesene Općinskom sudu u Puli, a zapravo se odnosi na drugostupanjsku odluku ministra unutarnjih poslova od 13. prosinca 2001. godine protiv koje nije bila podnesena nikakva građanska tužba. Stoga Sud prihvaća podnositeljev navod kako je smatrao da je postupak po tužbi od 31. prosinca 2001. godine koju je podnio Upravnom sudu još uvijek u tijeku jer ju nije povukao i nikada nije primio nikakvu potvrdu ili odluku Upravnog suda u kojoj bi bilo navedeno da će njegova građanska tužba biti ispitana zajedno s njegovom tužbom podnesenom Upravnom sudu. U stvari, izgleda da nije dana nikakva takva potvrda ni izdana odluka. Stoga je podnositelj razumno očekivao da je njegov postupak po tužbi od 31. prosinca 2001. godine podnesenoj Upravnom sudu bio još uvijek u tijeku.

52. Sud također bilježi da je podnositelj, nakon što je primio odluku od 16. siječnja 2003. godine o obustavi postupka, požurio Upravni sud da odluči o njegovoj tužbi podnesenoj Upravnom sudu 31. prosinca 2001. godine. S obzirom na naprijed navedene činjenice, to isključuje svaku mogućnost podnositeljeve pasivnosti ili nedostatka revnosti (vidi, *mutatis mutandis*, *Díaz Ochoa protiv Španjolske*, br. 423/03, stavak 47., 22. lipnja 2006.). Međutim s obzirom da nikada nije dobio nikakav odgovor Upravnog suda podnio je ustavnu tužbu Ustavnom sudu zbog duljine postupka, da bi tek od Ustavnog suda saznao kako se odluka od 16. siječnja 2003. godine o obustavi postupka tiče njegove upravne tužbe od 31. prosinca 2001. godine.

53. Budući da podnositelj nije povukao svoju upravnu tužbu od 31. prosinca 2001. godine jasno je da je Upravni sud pogrešno obustavio taj postupak. S tim u vezi Sud upućuje na nalaze suca Ustavnog suda koji je dao izdvojeno mišljenje. On je uočio nedostatke u načinu na koji je Upravni sud postupao sa spisom u podnositeljevom predmetu (vidi stavak 25. ove presude). Naime, građanska tužba koju su građanski sudovi proslijeđili Upravnom sudu bila je uložena u isti spis s upravnom tužbom od 31. prosinca 2001. godine. Stoga je Upravni sud, kad je podnositelj povukao svoju građansku tužbu, pogrešno obustavio postupak koji se odnosi na njegovu upravnu tužbu.

54. Glede Vladinih tvrdnji da je Upravni sud obustavio postupak kako bi izbjegao istodobno vođenje dva usporedna postupka o istoj stvari, Sud bilježi kako se Upravni sud, kad je obustavio podnositeljev postupak, nigdje nije pozvao, niti izričito niti u biti, ni na kakva domaća pravila koja se odnose na nezakonitost usporednog vođenja dvaju postupaka o istoj stvari. Umjesto toga, izričito se pozvao na podnositeljevo povlačenje njegove

građanske tužbe (vidi stavak 18. ove presude), pogrešno obustavivši po toj osnovi postupak povodom podnositeljeve upravne tužbe.

55. S obzirom na takvu pozadinu Sud smatra da je podnositelj, podnošenjem ustavne tužbe Ustavnom sudu zbog neučinkovitog načina na koji se postupalo s njegovom tužbom Upravnom sudu i objasnivši, uz to, tijekom svog postupka Ustavnom sudu (vidi stavak 23. ove presude), svoje prigovore na nepostojanje revnosti nižeg suda u postupanju u njegovom predmetu dao na znanje Ustavnom sudu.

56. Međutim, iako je bio svjestan svih okolnosti podnositeljevog predmeta, kao i očite pogreške koju je počinio Upravni sud, Ustavni sud nije se umiješao i osigurao poštovanje podnositeljevog prava na pristup sudu. Stoga Sud smatra da nije bilo potrebno da podnositelj podnosi dodatnu ustavnu tužbu, kao što to smatra Vlada. Jednako tako, podnositelj nije trebao zatražiti zaštitu svog prava temeljem Zakona o upravnim sporovima, koji je predviđao pravno sredstvo samo ako nije postojao nikakav drugi način dobivanja zadovoljštine. Nije trebao ni podnijeti tužbu za naknadu štete protiv države, pravno sredstvo kojem je cilj nešto drugo, a ne omogućiti ispitivanje osnovanosti podnositeljevog predmeta pred mjerodavnim domaćim sudovima. Vladin prigovor koji se odnosi na iscrpljivanje domaćih pravnih sredstva koji je prethodno pridružen osnovanosti (vidi stavak 40. ove presude) mora biti odbijen.

57. U okolnostima ovog predmeta Sud smatra da je Upravni sud pogrešno obustavio podnositeljev postupak, lišivši ga time prava na pristup sudu (vidi, *mutatis mutandis*, *Pelevin protiv Ukrajine*, br. 24402/02, stavci 28.-32., 20. svibnja 2010.).

58. Stoga je došlo do povrede članka 6., stavka 1. Konvencije.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

59. Članak 41. Konvencije propisuje:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućuje samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

A. Šteta

60. Podnositelj potražuje 11.250 eura (EUR) na ime nematerijalne štete.

61. Vlada smatra da je podnositeljev zahtjev prekomjeran, neosnovan i nepotkrijepljen.

62. Uzimajući u obzir sve okolnosti ovoga predmeta, Sud prihvaća da je podnositelj pretrpio nematerijalnu štetu koja ne može biti nadoknađena samo utvrđenjem povrede. Sud, odlučujući na pravičnoj osnovi, podnositelju dosuđuje iznos od 6.000 EUR na ime nematerijalne štete, uz sav porez koji bi mu mogao biti zaračunat.

B. Troškovi i izdaci

63. Podnositelj potražuje i 2.078 EUR na ime troškova i izdataka nastalih pred Sudom.

64. Vlada smatra da je podnositeljev zahtjev prekomjeran.

65. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj se dokaže da ih je stvarno i neophodno pretrpio te da je njihova visina bila razumna. U ovome predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje ima u posjedu i naprijed navedene kriterije, Sud smatra razumnim dosuditi iznos od 2.078 EUR za postupak pred Sudom.

C. Zatezna kamata

66. Sud smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna poena.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Odlučuje* spojiti Vladin prigovor koji se odnosi na iscrpljenje domaćih pravni sredstava s odlukom o osnovanosti, te ga odbija;
2. *Utvrđuje* da je zahtjev dopušten.
3. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 6., stavka 1. Konvencije zbog toga što podnositelj nije imao pristup sudu;
4. *Presuđuje*
 - a) da tužena država, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačna u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, podnositelju treba isplatiti, sljedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan isplate;
 - (i) 6.000 EUR (šest tisuća eura), na ime nematerijalne štete, uvećanih za sve poreze koji bi se mogli zaračunati;
 - (ii) 2.078 EUR (dvije tisuće sedamdeset osam eura) na ime troškova i izdataka, uvećanih za sve poreze koje bi se podnositelju zahtjeva mogli zaračunati;
 - (b) da se od proteka naprijed navedena tri mjeseca, pa do isplate, na prethodno spomenute iznose plaća jednostavna kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja kašnjenja, uvećanoj za tri postotna poena;

5. *Odbija* preostali dio podnositeljevog zahtjeva za pravednom naknadom.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 15. siječnja 2013. godine, u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren Nielsen
tajnik

Isabelle Berro-Lefèvre
predsjednica

© *Ured zastupnika RH pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana.*